

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA  
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

**PAŽYMA**

**DĖL JAUNIMO POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO 2, 3 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO  
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-19-2192(2); TAIS 19-15697(2))**

2020-02-20 Nr. NV-494

Vilnius

**Projekto rengėjas** – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

**Projekto tikslas** – tobulinti jaunimo politikos įgyvendinimo teisinį reguliavimą, siekiant užtikrinti jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų sąrangos atitiktį viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėms (pertvarkant / reorganizuojant Jaunimo reikalų departamentą ir VŠĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūrą į vieną įstaigą).

**Dabartinė situacija:**

*Jaunimo politikos pagrindų įstatyme* (įsigaliojo 2019-01-01) numatyta:

- Jaunimo politiką įgyvendina socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija (šiuo metu BI Jaunimo reikalų departamentas), kuri rengia, įgyvendina, administruoja valstybės politikos programas ir priemones (departamente – 12 pareigybių, įstaigai išlaikyti kasmet skiriama apie 334 tūkst. eurų).
- VŠĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra (steigėjai: Jaunimo reikalų departamentas ir Lietuvos jaunimo organizacijų taryba) įgyvendina ir administruoja tarptautines ir ES programas, pvz., Erasmus+ programą (agentūroje – 19,9 pareigybės, įstaigai išlaikyti kasmet skiriama apie 165 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, apie 400 tūkst. eurų skiria Europos Komisija vykdomų ES programų administravimo išlaidoms padengti).

*Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėse* numatytas siekis, kad viešojo sektoriaus įstaigų sistemoje nebūtų biudžetinių įstaigų, kurių savininkė yra valstybė, turinčių mažiau nei 20 pareigybių, taip pat, kad vienoje ministrui pavestoje valdymo srityje veiktų ne daugiau nei 1 įstaiga. Gairių įgyvendinimo veiksmų plane pavesta ministerijoms atlikti konkrečių įstaigų prie ministerijų atitikties gairėms vertinimą ir parengti ar priimti reikiamus teisės aktų pakeitimus.

*Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje* „Jaunimo politikos strateginis planavimas ir priemonių įgyvendinimas socialinės apsaugos ir darbo srityje“ numatyta rekomendacija užtikrinti tinkamą jaunimo politikos įgyvendinimo kontrolę ir atlikti Jaunimo reikalų departamentui pavestų ir faktiškai vykdomų funkcijų peržiūrą ir esant poreikiui jas patikslinti, įvertinant žmoniškųjų išteklių joms poreikį.

Šalyje veikia 40 atvirų jaunimo centrų, 63 atviros jaunimo erdvės (tokie centrai / erdvės veikia visose savivaldybėse, išskyrus Biržų ir Kaišiadorių raj.), kurių veikla finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų (2020 m. numatyta 606 tūkst. eurų, lėšas paskirsto Jaunimo reikalų departamentas konkursų būdu).

**Projekto esmė, nauda. Siūloma patikslinti Jaunimo politikos pagrindų įstatymą:**

- Įtvirtinti, kad jaunimo politiką įgyvendina Vyriausybės įgaliota institucija (dabar – socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliota institucija) ir atsisakyti nuostatų, susijusių su VŠĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra.
- Įtvirtinti išmaniojo darbo su jaunimu, jaunimo informavimo ir konsultavimo sąvokas ir jomis papildyti darbo su jaunimu formų sąrašą, numatant, kad atliekant darbą su jaunimu, šie metodai turi būti taikomi.
- Apibrėžti mokinių savivaldos sąvoką.

Numatoma įsigaliojimo data – 2021-07-01.

Pertvarką planuojama vykdyti etapais: 1) VŠĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra bus pertvarkoma į biudžetinę įstaigą (numatoma pradžia 2020 m. II ketv., trukmė 3 mėn.); 2) pertvarkyta agentūra bus reorganizuojama ją prijungiant prie Jaunimo reikalų departamento (numatoma pradžia 2020 m. IV ketv., trukmė 6 mėn.).

SADM kolegija, dalyvaujant Jaunimo reikalų departamentui, VšĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūrai, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybai bei kitiems socialiniams partneriams yra priėmusi sprendimą prijungti VšĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūrą prie Jaunimo reikalų departamento.

Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikio nenumatoma. Didžiausią leistiną pareigybių skaičių socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo sritims paskirtose valstybės institucijose ir įstaigose reikės padidinti 20 pareigybių, tačiau joms steigti papildomų lėšų nereikės – lėšos bus skiriamos iš SADM asignavimų, šiuo metu skiriamų VšĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūrai.

Numatoma nauda. Tikimasi, kad pertvarkius / reorganizavus dvi mažas, ir iš esmės panašias funkcijas jaunimo politikos srityje įgyvendinančias VšĮ Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūrą ir Jaunimo reikalų departamentą bei tolygiai, racionaliai perskirsčius turimą jų įdirbį, bus užtikrinamas efektyvesnis jaunimo politikos įgyvendinimas. Naujai pertvarkytai institucijai bus suteikiama daugiau įgaliojimų, stiprinant veiklas su daugiau ir įvairių jaunimo grupių (pvz., jaunuoliais, grįžusiais iš įkalinimo įstaigų, neįgaliais jaonais žmonėmis, jaunomis šeimomis ir kt.). Pertvarkymo metu ir po jo bus užtikrintas tęstinis ir nepertraukiamas „Erasmus+“ programos vykdymas bei kita iki pertvarkos vykdyta veikla jaunimo politikos įgyvendinimo srityje.

**Derinimas.** Projektas svarstytas 2020-01-21 tarpinstituciniame pasitarime ir tikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės 2020-01-08 pažymoje Nr. NV-72 ir Teisės grupės 2020-01-08 išvadoje Nr. NV-56 pateiktas pastabas (po patikslinimo projektas keitėsi iš esmės, t.y. atsisakyta Įstatymą dėstyti nauja redakcija, papildyta naujomis sąvokomis).

**Atitiktis Vyriausybės programai** – Projektas yra susijęs su Vyriausybės programoje numatytais siekiais skatinti jaunimo ir su juo dirbančių nevyriausybinį organizacijų dalyvavimą jaunimo pilietiškumo ugdyme, finansuoti jaunimo ir su juo dirbančias organizacijas ir šiai veiklai reikalingą infrastruktūrą, taip skatinant jaunimo savanorišką veiklą ir užimtumą, plėtoti vaikų ir jaunimo kultūrinės ir meninės saviraiškos formų ir veiklų įvairovę, deramą dėmesį skirti paramos priemonėms, skatinančioms jaunimo verslumo iniciatyvas kaime, įtraukiančias jaunimą į visuomeninę veiklą.

**Dalykinio vertinimo išvada.** Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

- Siūloma įvertinti tikslingumą Projekte apibrėžti mokinių savivaldos sąvoką, šią savivaldą apibrėžiant kaip mokinių teises demokratiniiais principais rinktis ir atstovauti savo interesams (abejotina, ar toks apibrėžimas padės spręsti problemas dėl mokinių savivaldos atstovų atrankos aiškumo, kaip teigiama aiškinamajame rašte. Be to, ši siūloma sąvoka nėra suformuluota atsižvelgiant į Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos 2020-01-17 raštu Nr. 20-003 pateiktus siūlymus, kaip nurodoma teikime).
- Siūloma tikslinti aiškinamajame rašte (11 p.) pateikiamą informaciją apie tai, kad bus steigama nauja jaunimo politiką įgyvendinanti institucija – Jaunimo agentūra (Projekte tokia institucija nėra numatyta).

Projektą siūlome **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime**, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupių pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaite-Garbštienė

tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt